

۱۴۰۱/۴/۸

کاردرمانی برای کودکان کم‌توان ذهنی

راهنمای والدین
با توجه به رویکرد توان‌بخشی مبتنی بر جامعه

محبوبه شاطریان
کارشناس کاردرمانی

عنوان و نام پدیدآور	شاطریان، محبوبه، ۱۳۵۷ -
مشخصات نشر	کاردرمانی برای کودکان کم‌توان ذهنی - راهنمای والدین با توجه به رویکرد توانبخشی مبتنی بر جامعه/ محبوبه شاطریان.. تهران: دانژه، ۱۳۸۷.
مشخصات ظاهری	تهران: دانژه، ۱۳۸۷.
شابک	۱۴۴ ص: مصور
یادداشت	ISBN: 978-600-5070-46-0
یادداشت	کتابنامه: ص [۱۳۵] - ۱۳۶
موضوع	واژه‌نامه.
موضوع	کودکان عقب‌مانده. کاردرمانی کودکان.
رده‌بندی کنگره	کودکان عقب‌مانده - توانبخشی.
رده‌بندی دیویی	۱۳۸۷ ک۲ش/ ۸۹۱ HV
شماره کتابشناسی ملی	۳۶۲/۳
	۱۵۴۵۶۶۲

کاردرمانی برای کودکان کم‌توان ذهنی

راهنمای والدین با توجه به رویکرد توانبخشی مبتنی بر جامعه

تألیف: محبوبه شاطریان

کتاب‌آرا: اعظم گودرزی

لیتوگرافی، چاپ و صحافی: خجسته

شمارگان: ۲۲۰ نسخه

نوبت چاپ: سوم ۱۴۰۱

شابک ۰ - ۴۶ - ۵۰۷۰ - ۶۰۰ - ۹۷۸

کلیه حقوق محفوظ است

نشر دانژه

تهران: خیابان استاد مطهری، خیابان سلیمان خاطر (امیراتابک)، کوچه اسلامی، شماره ۴/۲

صندوق پستی: ۴۱۴۶ - ۱۴۱۵۵

کدپستی: ۱۵۷۸۶۳۵۸۱۱

تلفکس: ۸۸۸۱۲۰۸۳

تلفن: ۸۸۸۴۶۱۴۸ - ۸۸۸۴۴۵۴۳

قیمت: ۷۰۰۰۰ تومان

فهرست

۹	سپاسگزاری
۱۱	پیشگفتار
۱۳	سخنی با والدین
۱۵	فصل اول: کودکان کم‌توان ذهنی
۱۵	آشنایی با برخی اصطلاحات
۱۵	۱- بهره هوشی (آی کیو)
۱۵	۲- سن تقویمی
۱۶	۳- سن عقلی
۱۶	۴- به چه کسی کم‌توان ذهنی گفته می‌شود؟
۱۶	طبقه‌بندی کودکان کم‌توان ذهنی
۱۷	۱- گروه دیرآموز (یا مرزی)
۱۷	۲- گروه آموزش‌پذیر
۱۷	۳- گروه تربیت‌پذیر
۱۸	۴- گروه حمایت‌پذیر
۱۹	مهمترین ویژگی‌های یک کودک طبیعی چیست؟

۲۷ فصل دوم: عوامل ایجاد کم توانی ذهنی

۲۷ عوامل ایجاد کم توانی ذهنی و نحوه پیشگیری از آنها

۲۷ ۱- عوامل مربوط به قبل از تولد

۳۰ ۲- عوامل مربوط به هنگام تولد

۳۱ ۳- عوامل ایجاد مشکلات ذهنی بعد از تولد

۳۲ آشنایی با بعضی از اختلالات شایع

۳۲ سندرم دان

۳۲ اختلالات متابولیکی

۳۳ میکروسفالی

۳۴ هیدروسفالی

۳۴ فلج مغزی

۳۵ اوتیسم، رت و اسپیزم

۳۶ بیش فعالی

۳۶ اختلالات یادگیری

۳۷ فصل سوم: علائم کودکان کم توانی ذهنی

۳۷ علائم ظاهری و جسمی

۳۹ مشکلات حرکتی

۴۰ مشکلات گفتاری

۴۵ اختلالات رفتاری

۵۱ اختلالات درکی

۵۲ اختلال در درک حس شنوایی

۵۵ اختلال در درک حس لامسه

۵۸ اختلال در درک حس بویایی

۶۰ اختلال در درک حس بینایی

۶۷ فصل چهارم: توانبخشی کودکان کم توان ذهنی

۶۷ اعضاء اصلی تیم درمان

۶۷ کاردرمان کیست؟

۶۸	اولویت‌های درمان توانبخشی در کلینیک کاردرمانی
۶۹	۱- افزایش توجه و تمرکز
۷۲	۲- تقویت حافظه شنوایی و بینایی
۷۳	۳- درک ثبات شکل، روابط فضایی و تشخیص شکل از زمینه
۷۵	۴- رفع اختلال در حرکات چشم
۷۶	۵- غالب کردن یک دست
۷۸	۶- تقویت حرکات دست
۸۱	۷- تقویت حرکات بدن و پاها
۸۱	۸- بهبود هماهنگی اعضاء بدن
۸۷	۹- افزایش تعادل
۹۱	۱۰- تحریک حس عمقی
۹۲	۱۱- رفع ناامنی در برابر نیروی جاذبه
۹۴	۱۲- بهبود برنامه‌ریزی حرکتی
۹۵	۱۳- تشخیص وضعیت در فضا و جهت‌یابی
۹۶	۱۴- کنترل بیش‌فعالی
۹۷	۱۵- از بین بردن کندی روانی - حرکتی
۹۸	۱۶- شناخت و تصور درست از بدن
۱۰۰	۱۷- تحریک حواس مختلف
۱۰۱	سخنی با همکاران کاردرمان

فصل پنجم: آموزش‌های پایه مدرسه برای

۱۰۵	کودکان کم‌توان ذهنی
۱۰۶	اصول کلی در آموزش
۱۰۹	مهمترین موارد آموزشی عبارتند از
۱۰۹	آموزش اعضاء بدن
۱۱۰	آموزش نقاشی کشیدن
۱۱۴	آموزش رنگ

پیشگفتار

این کتاب با توجه به جدیدترین رویکرد توانبخشی، یعنی "توانبخشی مبتنی بر جامعه" نگاشته شده است. از جمله اهداف این رویکرد که در سال ۱۹۸۱ میلادی از سوی سازمان بهداشت جهانی مطرح شد، تغییر نگرش مردم و جامعه نسبت به افراد معلول و ارتقاء دانش افرادی است که با معلولین سروکار دارند و برخلاف سایر رویکردها که درمان باید توسط افراد متخصص و امکانات تخصصی صورت بگیرد، در این رویکرد استفاده از امکانات و منابع ساده، موجود و در دسترس و همکاری متقابل کادر توانبخشی با افراد معلول و خانواده آنها مورد تأکید قرار می‌گیرد. به عبارتی خانواده که نقش و مسئولیت اصلی مراقبت از افراد معلول را به عهده دارد باید در برنامه توانبخشی بصورت جدی درگیر باشد، زیرا تنها در صورتی درمان موفقیت‌آمیز خواهد بود که خانواده در تمام مراحل درمان نقش هوشیارانه و فعالی ایفا کند.

کودکان کم‌توان ذهنی از جمله معلولینی هستند که همواره مورد بی‌مهری و بی‌توجهی قرار می‌گیرند و برخوردهای متفاوتی از سوی افراد جامعه نسبت به آنها صورت می‌گیرد، عده‌ای از روبروشدن و ارتباط برقرار کردن با آنها می‌ترسند، عده‌ای سعی می‌کنند با دلسوزی و ترحم با آنها برخورد کنند، بعضی معتقدند آنها سر بار خانواده‌هایشان هستند و ای‌کاش نبودند و بعضی دیگر بر این باورند که آنها نیز مانند سایر افراد، عضوی از این جامعه هستند و باید به تمام نیازها و حقوق آنها توجه شود تا زندگی راحت و در حدامکان، مستقلی داشته باشند.